

Kaninerna som vaknade

Berättelse

Det är år 1957. Arvid Carlsson är 34 år. Han arbetar i ett labb i Lund. Han är forskare.

På bordet ligger några kaniner. De har fått en medicin. Nu kan de nästan inte röra sig. De ligger helt stilla. Deras ögon är nästan slutna.

Arvid är inte ensam. Hans kollegor Margit och Tor är också där. De vill se vad som händer.

Arvid ger kaninerna ett nytt ämne. Det heter L-dopa. Sedan väntar de.

Efter en stund händer något. En kanin lyfter på huvudet. En annan kanin rör på benen. Snart kan kaninerna röra sig igen. De är pigga!

Arvid blir glad. Nu vet han något viktigt. Ämnet dopamin styr våra rörelser. Den här dagen blir berömd. Den hjälper många sjuka människor i framtiden.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
ett labb	ett rum där forskare arbetar
en forskare	en person som tar reda på ny kunskap
en kanin	ett litet djur med långa öron
en medicin	hjälper mot sjukdom
stilla	rör sig inte
en kollega	en person man arbetar med
ett ämne	ett slags material, till exempel dopamin
en rörelse	när kroppen rör sig
pigg	inte trött, full av energi

Läsförståelsefrågor

1. Var arbetar Arvid?
 1. i en skola
 2. i ett labb
 3. i en affär
2. Vad är fel med kaninerna i början?
 1. de kan nästan inte röra sig
 2. de är hungriga
 3. de sover gott
3. Vad ger Arvid kaninerna?
 1. mat
 2. vatten
 3. L-dopa
4. Vad händer efter en stund?
 1. kaninerna kan röra sig igen
 2. kaninerna somnar
 3. kaninerna springer ut
5. Vem är med Arvid i labbet? Skriv ett namn.

Facit

1. **b)** i ett labb.
2. **a)** de kan nästan inte röra sig.
3. **c)** L-dopa.
4. **a)** kaninerna kan röra sig igen.
5. **Margit eller Tor.**

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är i presens och övar enkla huvudsatser och högfrekventa ord. Tema: arbete och upptäckt. Prata gärna om vad ett djur eller en kropp behöver för att röra sig.

Diskussionsfrågor

- Tycker du om att arbeta ensam eller med andra?
- Vad gör du när du är trött? Vad gör dig pigg?

- **Skriv (3 meningar):** Skriv om ett djur du tycker om.
-

Källor och faktagranskning

- Arvid Carlsson – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Arvid_Carlsson
- Arvid Carlsson – Facts, NobelPrize.org: <https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2000/carlsson/facts/>
- Arvid Carlsson | Biography, Nobel Prize, & Facts, Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Arvid-Carlsson>
- In memory of Arvid Carlsson (1923-2018), Göteborgs universitet: <https://www.gu.se/en/news/in-memory-of-arvid-carlsson-1923-2018>
- Arvid Carlsson – obituary, The Lancet: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)31806-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)31806-3/fulltext)

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Arvid Carlsson föddes 25 januari 1923 i Uppsala och dog 29 juni 2018 i Göteborg. Han tog läkarexamen i Lund 1951 och blev professor i farmakologi vid Göteborgs universitet 1959. På 1950-talet visade han att dopamin är en egen signalsubstans i hjärnan och att brist på dopamin är kopplad till Parkinsons sjukdom. Hans forskning ledde till behandlingen med L-dopa. Han fick Nobelpriset i fysiologi eller medicin år 2000 tillsammans med Paul Greengard och Eric Kandel "för deras upptäckter rörande signalöverföring i nervsystemet". Inga större osäkerheter i grundfakta. Bilden är fri (CC BY-SA 3.0, foto Vogler, 2011, via Wikimedia Commons).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.